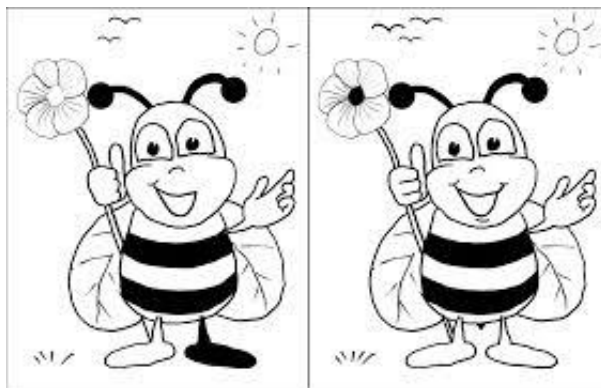

Naloga 3103
POZORNOST

ALI SI HKRATI LAHKOPOZOREN NA UČITELJEVO RAZLAGO IN SPOROČILA PO TELEFONU?

1. V otroški slikanici sta bili objavljeni dve zabavni sliki z naslovom Čebelica in Pri babici. Obe prikazujeta po dve sliki, ki sta na videz zelo podobni. Otroci morajo poiskati čim več razlik med obema slikama. **Poišči jih še ti.**

Slika 1: Čebelica. V čem se obe sliki razlikujeta?
(Vir: <http://writingday.wikispaces.com/spot%20the%20difference>)

Slika 2: Pri babici. V čem se obe sliki razlikujeta?
(Vir: http://en.wikipedia.org/wiki/Spot_the_difference)

2. Če si našel na obeh slikah podrobnosti, po katerih se razlikujeta, potem si moral biti **POZOREN**. Preberi tekst z naslovom Pozornost v učbeniku Uvod v psihologijo in tekst z naslovom Pozornost, v učbeniku Psihologija. Spoznanja in dileme, nato odgovori na spodnja vprašanja.

- A. **Kratko opredeli pojem pozornosti.**

- B. **Pri katerih psihičnih (duševnih) procesih je pomembna posameznikova zmožnost pozornosti?**

- C. **Bistvena naloga pozornosti je, da dražljaje:**
  - a) **eliminira.**
  - b) **selekcioniira.**
  - c) **analizira.**
  - d) **zadrži.**

Slika 3: Kaj je v tem trenutku v centru (focus) tvoje pozornosti?

(Vir: <http://www.examiner.com/article/how-to-build-attention-and-focus-skills-to-kids-a-multi-tasking-world>)

D. Pojasni, kaj je zaznavna inhibicija.

E. Obseg pozornosti je pri povprečnem odraslem človeku _____ elementov.

F. Katera od spodnjih trditev o pozornosti je pravilna?

- a) Obseg pozornosti je omejen, trajanje pozornosti na iste dražljaje pa je neomejeno.
- b) Obseg pozornosti žensk je večji kot obseg pozornosti moških.
- c) Obseg pozornosti s starostjo otroka narašča.
- d) Obseg pozornosti se v stanju afektov poveča.

G. Predstavlja si, da bi se obseg pozornosti pri ljudeh bistveno povečal, npr. na 18 enot. Kakšne posledice bi to imelo po tvojem mnenju za posameznikovo življenje? Kateri duševni procesi bi potekali drugače? Kako bi se to odražalo v vedenju? Ali bi to vplivalo na šole in izobraževanje na splošno?

3. Osnovnošolec Tine pride domov in je precej slabe volje. Mama je v kuhinji in pripravlja kosilo: pristavlja posode na štedilnik, odpira in zapira hladilnik, meša hrano, išče pokrovke, dodaja začimbe, ropota s krožniki. Tako kot vedno, Tineta mama takoj vpraša, kako je bilo v šoli. Še vedno je obrnjena je stran od njega, s pogledom spremlja brbotanje loncev. Tine ji na vprašanje še ne uspe odgovoriti, ko mu mama že naroči, naj odnese krožnike na mizo, ker bo kosilo kmalu pripravljeno. "Ah, ti me sploh ne poslušáš." reče Tine, postavi krožnike na mizo in užaljeno odide v svojo sobo. Mama ga začudeno pokliče: "Tine, kaj ti je? Pridi nazaj, seveda te poslušam."

- A. Dejavnike, ki vplivajo na obseg, trajanje in intenzivnost pozornosti, delimo na dve skupini. Poimenuj obe skupini dejavnikov.
- B. Navedi in opiši zunanje znake pozornosti, po katerih je Tine presodil, da ga mama ne poslušá?
- C. Navedi in opiši še druge zunanje znake pozornosti, ki kažejo, da na zmanjšano pozornost sogovornika?

- D. Podobno kot v zgornjem primeru v vsakdanjem življenju hitro prepoznamo, kdo nas pozorno poslušša in kdo ne. Razmisli in poišči še svoj primer podobne situacije iz vsakdanjega življenja, v kateri boš navedel čim več zunanjih znakov pozornosti.
- E. Razmisli, kakšne ukane uporabljajo spretni žeparji pri svojem nečednem poslu. Pojasni, zakaj lahko rečemo, da so tudi žeparji dobri poznavalci delovanja človeške pozornosti? Utemelji svoj odgovor.

4. Pri učiteljici Milki dijaki večino ur poslušajo razlago, zapisujejo učno snov, sodelujejo v skupni diskusiji, tudi sami postavljajo smiselna vprašanja o snovi. Dijaki povedo, da se pri njenih urah skoraj nikoli ne dolgočasijo. Kadar začnejo klepetati, učiteljica preneha z razlago, utihne in dijaki takoj postanejo spet pozorni nanjo. Pri učitelju Tonetu pa ni tako: dijaki poslušajo razlago nekaj minut, potem pa se začnejo obračati, klepetati, risati po zvezku, zehati. Ko klepetenje postane tako glasno, da učitelj ne more več preglasiti dijakov, običajno udari z dnevnikom po mizi. Vsi dijaki v razredu se zdrznejo, za nekaj minut nastane tišina, vse oči so uprte v učitelja Toneta.

- A. Kateri od obeh učiteljev verjetno bolj spretno uporablja notranje dejavnike pozornosti?
  - a) Učiteljica Milka.
  - b) Učitelj Tone.
  - c) Oba enako.
  - d) Iz teksta to ni mogoče določiti.
- B. Kadar dijaki klepetajo, oba učitelja uporabita enega od zunanjih dejavnikov pozornosti, in sicer:
  - a) Oba povečata intenziteto dražljaja (začneta glasneje govoriti)
  - b) Oba uporabita zmanjšanje intenzitete dražljaja (začneta govoriti bolj tiho).
  - c) Milka uporabi nenadno spremembo (prenehanje) dražljaja.
  - d) Tone uporabi trajanje šibkega dražljaja za pridobitev pozornosti.
- C. Razmisli in presodi s pomočjo svojih izkušenj, na kakšne načine učitelji kot je Milka pritegnejo in obdržijo pozornost dijakov med poukom? Ali znajo spretno uporabljati predvsem zunanje dejavnike pozornosti ali predvsem notranje dejavnike pozornosti?
- D. Premisli in pojasni, ali je pozornost dijakov pri pouku vedno odvisna samo od učitelja in njegove razlage ter načina vodenja pouka? Od katerih notranjih dejavnikov pri dijaku je še posebno odvisna njegova pozornost pri posameznem predmetu v šoli?
- E. Navedi nekaj zunanjih dejavnikov, s katerimi glede na tvoje izkušnje skušajo učitelji pritegniti pozornost dijakov med poukom, kadar jih dijaki ne poslušajo več.

5. Medtem ko nenaden pok v okolici avtomatično pritegne našo pozornost (dvignemo glavo, gledamo v smer poka), ne da bi to želeli ali si za to prizadevali (pasivna pozornost), pa med branjem iz učbenika zavestno, hoteno in z naporom ohranjamo pozornost na stavke in ideje v tekstu (aktivna pozornost, koncentracija). Obdržati koncentracijo med učenjem je marsikdaj težko, še posebno, če so vsebine za nas še premalo osmišljene ali razumljive.

A. Premisli in se skušaj spomniti situacij, v katerih se najlažje skoncentriraš za učenje.

- Potrebuješ popolno tišino za učenje? Ali se lahko skoncentriraš tudi, če se v istem prostoru kdo tiho pogovarja?
- Je zate bolje, da je prostor svetel, potrebuješ veliko luči? Ali imaš rajši bolj zatemnjen prostor?
- Si najraje popolnoma sam/-a, ali se bolje skoncentriraš v prostoru, kjer so tudi drugi ljudje?
- Ali potrebuješ popolnoma prazno površino (mizo), za katero se učiš? Imaš težnjo, da pospraviš vse okoli sebe, predno lahko začneš z učenjem?

B. V učbeniku Uvod v psihologijo v pod naslovom Učne strategije na str. 61 poišči skupino učnih strategij, ki se nanašajo na koncentracijo med učenjem.

6. V zadnjih desetletjih je skrb zbujačoče tudi naraščanje težav s pozornostjo in koncentracijo, ki jo pedagogi in strokovnjaki opažajo pri šolajoči mladini. Veliko je zapisanega o motnjah koncentracije in pozornosti, preberi npr. članek Maje Južnič Sotlar z naslovom Vzgoja ni kriva za ADHD – motnjo pozornosti z motnjo koncentracije in hiperaktivnostjo ([povezava](#)).

A. Razišči, kakšni so simptomi teh motenj in kako vplivajo na zmožnost učenja in pomnjenja pri otrocih.

B. Na podlagi zbranih podatkov in spoznanj presodi, kako bi lahko dobro ločevali med učencem, ki se mu ne da učiti, in učencem, ki ima motnjo koncentracije?

Slika 4: Motnje koncentracije in pozornosti še vedno ne prepoznavamo z lahkoto
(Vir: <http://www.newgrounds.com/art/view/tomsan/adhd-bunny>)

7. Oglasi nas spremljajo skoraj na vsakem koraku: na televiziji prekinjajo filme in poročila prav v najbolj gledanih terminih, prisotni so na spletnih straneh, na ulicah, fasadah, majicah, športnih copatih, plakatih ...

A. Premisli, katere zunanje dejavnike lahko prepoznaš v spodnjih primerih oglasov.

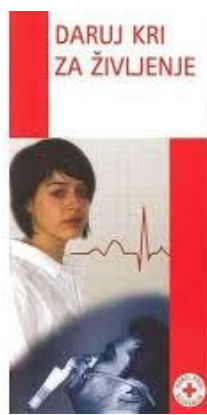
Opis oglasa	Ciljna publika	Pojasnilo zunanjega dejavnika (lahko jih je tudi več hkrati)
<i>Primer: Neka zavarovalnica se odloči, da bo nad mestom poletelo športno letalo, ki bo za sabo vlekle velikanski napis z imenom zavarovalnice.</i>	<i>Vsi odrasli ljudje, ki lahko sklenejo zavarovanje.</i>	<i>Uporabljajo nenavadnost, redkost dogodka; močan zvok letala; gibanje dražljaja; velikost napisa.</i>
<i>V televizijskem oglasu za šampon se pojavljajo intenzivne barve (vijolična, rdeča, bela).</i>	<i>Mlajše ženske.</i>	
<i>V oglasu na spletu se pojavi oglas za nakup knjige, okvir oglasa se hitro premika ali utripa.</i>	<i>Vsi potencialni potrošniki, predvidoma odrasle osebe.</i>	
<i>Velika trgovska mreža ima vsak dan po tri oglase na televiziji, ki vedno sporočajo, da je nakup pri njih najcenejši.</i>	<i>Vsi potencialni kupci, predvidoma odrasli ljudje.</i>	

B. Premisli, katere notranje dejavnike lahko prepoznaš v spodnjih primerih oglasov.

Opis oglasa	Ciljna publika	Pojasnilo notranjega dejavnika (lahko jih je tudi več hkrati)
<i>Primer: V oglasu za pralni prašek sporočajo, da njihov pralni prašek ne povzroča alergij; se v več prizorih pojavlja zdrav, nasmejan in rdečeličen dojenček.</i>	<i>Ciljna publika oglasa so mlade matere.</i>	<i>Najprej povzročijo strah pred alergijami; nato ponudijo svoj izdelek; dojenček vzbudi pozitivni čustveni odziv mladih mater.</i>
<i>V oglasu za probiotični jogurt nastopajo izjemno lepa in vitka mlada dekleta.</i>	<i>Oglas je namenjen odraslim ženskam.</i>	
<i>V oglasu za veletrgovino sporočajo, da je pri njih vse najboljše in najcenejše; v različnih prizorih nastopajo, fant in dekle, oče in sin, dedek in vnuk; vsi so nasmejani, zadovoljni, se dotikajo ali objemajo.</i>	<i>Vsi potencialni potrošniki, predvsem pa odrasli in starši.</i>	
<i>V oglasu za moški deodorant se pojavi slaven angleški nogometaš, ki pove, da uporablja samo ta deodorant.</i>	<i>Mladi moški, športniki.</i>	

Na začetku oglasa za prenosni telefon vidimo več prizorov mladih in ljubkih psičkov, ki se igrajo na travi, nato sporočijo, da ta telefon prodajajo že 15 let.	Vsi potrošniki.	
V oglasu za probiotični jogurt nastopajo izjemno lepa in vitka mlada dekleta.	Oglas je namenjen odraslim ženskam.	

- C. Oglej si obe spodnji reklami. Analiziraj, katere zunanje in notranje dejavnike pozornosti so upoštevali ustvarjalci obeh oglasov, da bi pritegnili pozornost ljudi.

Slika 5: Oglasa (Vir: <http://www.piran.ozrk.si/sl/Dejavnosti/>; <http://www.delo.si/clanek/111685>)

Standard znanja	
Rdeče	Minimalne zahteve, ki so pogoj za oceno 2.
Modro	Temeljne zahteve, ki so pogoj za oceno 3 ali 4.
Zeleno	Višje zahteve, ki so pogoj za oceno 4 ali 5.